

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський фаховий коледж індустрії, бізнесу та
інформаційних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

педагогічною радою

Кам'янець-Подільського фахового

коледжу індустрії, бізнесу та

інформаційних технологій

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Голова педагогічної ради

Сергій НИКИФОРЧИН

ПОЛОЖЕННЯ

про моніторинг якості освіти

Кам'янець-Подільський
2022 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про моніторинг якості освіти у Кам'янець-Подільському фаховому коледжі індустрії, бізнесу та інформаційних технологій (далі – Положення) розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Статуту Кам'янець-Подільського фахового коледжу індустрії, бізнесу та інформаційних технологій (далі – Коледж), Положення Про організацію освітнього процесу в Коледжі.

1.2 У Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Моніторинг – це постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеними показниками.

Призначення моніторингу – забезпечити всіх учасників освітнього процесу зворотним зв'язком, що дозволяє вносити послідовні зміни в хід реалізації освітньо-професійної програми з метою підвищення якості її результатів.

Якість освіти – інтегральна характеристика системи освіти, яка відображає ступінь відповідності досягнутих реальних освітніх результатів та умов освітнього процесу нормативним вимогам, соціальним і особистісним очікуванням.

Якість фахової передвищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів фахової передвищої освіти.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні освіти.

Стандарт фахової передвищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності навчальних закладів, установ за кожним рівнем освіти в межах кожної спеціальності.

Інші терміни в даному Положенні вживаються в значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту».

1.3 Мета проведення моніторингу – об'єктивне інформаційне відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти в Коледжі:

- вивчення рівня ефективності роботи закладу, результатів організації освітньої та навчально-методичної роботи, а також раціональності педагогічних засобів та технологій;

- активізація діяльності педагогічного колективу щодо вивчення і впровадження інноваційних технологій;

- забезпечення ефективного, об'єктивного інформаційного відображення стану якості системи освіти, відстеження динаміки якості наданих освітніх послуг, ефективності управління якістю освіти.

1.4 Основним завданням моніторингу є отримання об'єктивної інформації про якість освітнього процесу шляхом проведення як внутрішнього, так і зовнішнього контролю відповідно до завдань державної політики в галузі освіти, під час яких дається оцінка стану та результатів навчальної діяльності, рівню навчально-методичного, матеріально-технічного та кадрового забезпечення освітнього процесу:

1.4.1 Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у Коледжі:

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм;

- щорічне оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті Коледжу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньо-професійною програмою;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про спеціальності, освітньо-професійні програми та кваліфікації;

- забезпечення ефективною системою академічної доброчесності, запобігання та виявлення академічного плагіату;

- визначення якості навчальних досягнень студентів, рівня їхньої соціалізації;

- сприяння підвищенню якості освіти;

- вивчення зв'язку між успішністю студентів і соціальними умовами їхнього життя, результатами роботи викладачів, рівнем соціального захисту, моральними цінностями, потребами особистості;

- оцінювання якості кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, ресурсного забезпечення Коледжу;

- створення необхідних умов для творчої діяльності учасників освітнього процесу, реалізації особистісно орієнтованої системи освіти, адаптованої до рівнів і особливостей розвитку молоді;

- впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій для оновлення змісту освіти та форми організації освітнього процесу.

1.4.2 Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.

1.4.3 Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.

1.4.4 Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації студентів і викладачів.

1.4.5 Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в Коледжі.

1.5 Моніторинг якості освіти в коледжі здійснюється відповідно до спеціальностей, що визначені діючою ліцензією, використовує різні види вимірювань: статистичні, педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні та ін.

1.6 Об'єктами моніторингу є:

- ефективність та результативність освітньо-професійних програм підготовки здобувачів освіти;

- система організації освітнього процесу;

- освітнє середовище (контингент студентів, його диференціація; кадрове забезпечення);

- освітній процес (навчально-методичне забезпечення; аналіз поточного та підсумкового контролю);

- якість та результативність педагогічної діяльності викладачів.

1.7 Моніторинг здійснюється відповідно до нормативно-правових документів та цього Положення і може включати різні види вимірювань: педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні, медичні, санітарно-

гігієнічні, демографічні, статистичні та ін., опитування різних груп респондентів, тестування, проведення контрольних робіт тощо.

1.8 Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно з графіком навчального процесу);
- валідність (відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості);
- студентоцентризм (посилення ролі здобувача освіти як рівного учасника процесу навчання - від пасивного слухача до активного, який може впливати на процес отримання знань, компетентностей і навичок, самостійно формувати власні інтереси та потреби).

1.9 Контроль за дотриманням вимог до організації та проведення директорського контролю та результатів екзаменаційних сесій покладається завідувачів відділень.

1.10 Контроль за дотриманням вимог до організації та проведення моніторингу покладається на адміністрацію Коледжу.

2. ВИДИ МОНІТОРИНГУ ТА ЙОГО СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ

2.1 Моніторинг освітньо-професійної програми та освітньої діяльності за цією програмою здійснюється відповідно до Положення про порядок розроблення, затвердження та моніторингу освітньо-професійних програм і передбачас:

- аналіз наявності необхідних ресурсів для організації якісного освітнього процесу за кожною освітньо-професійною програмою, у тому числі самостійної роботи студентів; аналіз відповідності ресурсного забезпечення ліцензійним та акредитаційним умовам;
- формування експертних груп з моніторингу якості освітньо-професійних програм, залучення до груп основних стейкхолдерів регіону, надання організаційної та методичної допомоги в роботі експертів;
- методологічну та методичну підтримку груп забезпечення освітньо-професійних програм;

- дослідження відповідності освітньо-професійних програм, змісту та організації навчання, ресурсного забезпечення, його результатів потребам здобувачів освіти;

- налагодження зворотного зв'язку з випускниками, відслідковування процесу їх працевлаштування за фахом та траєкторій кар'єрного зростання, отримання від випускників рекомендацій щодо покращення освітньо-професійних програм та викладання окремих навчальних дисциплін;

- налагодження й підтримку взаємодії з підприємствами, установами та організаціями (роботодавцями), представниками бізнесу та місцевої влади з питань оцінки кваліфікації та компетенцій випускників Коледжу, отримання від них рекомендацій щодо оновлення змісту освітньо-професійних програм, методів навчання, організації практичної підготовки;

- здійснення постійного вивчення динаміки попиту на відповідних фахівців на ринку праці регіону, надання пропозицій щодо запровадження нових освітньо-професійних програм;

- опитування здобувачів освіти, випускників, представників громади щодо необхідних професійних компетенцій, змісту освітньо-професійних програм та організації освітнього процесу, затребуваних спеціальностей на ринку праці регіону;

- узагальнення результатів оцінки якості освітніх послуг Коледжу (в цілому та за кожною освітньо-професійною програмою зокрема), виявлення проблем у забезпеченні якості освіти та розробка пропозицій щодо їх усунення; подання відповідної інформації на розгляд педагогічної ради та оприлюднення її на офіційному сайті;

- контроль за реалізацією рекомендацій щодо покращення якості освітньо-професійних програм у Коледжі.

2.2 Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності є однією із базових складових визначення якості освітнього процесу, якості підготовки здобувачів фахової передвищої освіти і передбачає виявлення наявності затверджених у встановленому порядку:

- освітньо-професійної програми;

- навчального плану та пояснювальної записки до нього;

- робочого навчального плану;

- робочих навчальних програм з кожної навчальної дисципліни/предмету навчального плану, що включає опис навчальної дисципліни/предмету, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни/предмету, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи,

індивідуальні завдання, методи контролю, критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні інтернет-ресурси;

- навчально-методичних комплексів (НМК) з кожної навчальної дисципліни/предмету навчального плану. НМК включає: конспект або розширений план лекцій, плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних та практичних робіт, самостійної роботи, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, матеріали комплексної контрольної роботи;

- програм практичної підготовки, робочих програм практик;

- методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів освіти.

2.3 Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів освіти здійснюється з метою виявлення реального рівня навчальних досягнень здобувачів освіти і передбачає такі процедури, як: діагностика рівня знань здобувачів освіти, встановлення питомих показників навчальних досягнень, рівня сформованості та розуміння суті комплексних компетентностей майбутніх фахівців, а також вимірювання залишкових знань здобувачів освіти.

Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів освіти передбачає здійснення щорічного контролю за якістю знань, умінь та навичок здобувачів освіти з навчальних дисциплін/предметів, проводиться на рівні викладач — голова циклової комісії — завідувач відділення — адміністрація і включає кілька видів:

- вхідний контроль;

- поточний контроль;

- підсумковий контроль;

- директорський контроль;

- атестація здобувачів вищої та/або фахової передвищої освіти.

Форма контролю визначається в навчальному плані спеціальності.

2.3.1 Вхідний контроль включає:

- моніторинг адаптації студентів першого року навчання: проводиться з метою виявлення здатності відповідати вимогам і нормам Коледжу, уміння розвиватися в новому для себе середовищі, реалізувати свої здібності та потреби, не вступаючи із цим середовищем у протиріччя. Цей контроль здійснюється у вересні-жовтні кожного навчального року у формі опитувань студентів першого року навчання та їх батьків, організовує заступник директора з виховної роботи, виконують психолог і куратор групи. Підсумки контролю обговорюються на засіданні педагогічної ради;

- моніторинг перед вивченням нової дисципліни/предмету: проводиться з метою виявлення знань, умінь і навичок здобувача освіти, які він отримав при вивченні попередніх дисциплін/предметів та які необхідні для вивчення даної дисципліни/предмету. Цей контроль забезпечує міждисциплінарний підхід у викладанні дисциплін/предметів. Моніторинг організовує циклова комісія, виконує викладач, якому доручено викладати курс дисципліни/предмету. Підсумки контролю обговорюються на спільному засіданні даної циклової комісії і циклових комісій, які викладали попередні дисципліни/предмети, для розробки загальних заходів покращення якості знань здобувачів освіти.

2.3.2 Поточний контроль здійснюється у вигляді:

- контролю у процесі вивчення навчальної дисципліни/предмету з метою виявлення ступеня розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу: здійснюється під час проведення практичних, лабораторних, семінарських занять з кожної навчальної дисципліни/предмету, виконує викладач, якому доручено викладати курс дисципліни/предмету.

- рубіжного контролю знань: здійснюється з метою перевірки рівня знань здобувачів освіти (якість/успішність навчання) в ході вивчення кожної навчальної дисципліни/предмету, проводиться 1 раз на семестр (станом на 1 листопада і на 1 квітня), організовує циклова комісія, виконує викладач, якому доручено викладати курс дисципліни/предмету. Одержані результати використовуються викладачем для коригування методів і засобів навчання студентів, організації їх самостійної роботи та при підсумковому контролі й оцінюванні знань студентів. Підсумки контролю обговорюються на засіданні педагогічної ради;

- перевірки виконання викладачами планів навчальної, навчально-методичної, організаційно-методичної роботи, про що повинні бути зроблені записи в індивідуальних планах викладачів, у річних звітах викладачів на засіданнях циклової комісії, у протоколах засідань циклової комісії;

- перевірки підготовки викладачами навчальних та робочих навчальних програм відповідно до вимог МОН України, формування навчально-методичного комплексу забезпечення кожної дисципліни/предмету циклової комісії.

2.3.3 Директорський контроль якості підготовки здобувачів освіти з навчальної дисципліни/предмету є контролем стійкості залишкових знань, умінь та навичок і може проводитися за темами дисципліни/предмету, що були вивчені в поточному або попередньому семестрі, або за навчальною програмою всієї дисципліни/предмету, як для перевірки готовності здобувачів освіти до підсумкового контролю, так і для перевірки залишкових знань здобувачів освіти.

Директорський контроль проводиться за розробленими педагогічними працівниками циклової комісії, які викладають відповідні дисципліни/предмети, комплексними контрольними роботами післяатестаційного моніторингу набутих знань і вмінь (ККР) та затверджується на засіданні циклової комісії. Проведення директорського контролю може здійснюватися як у формі письмових робіт з дисципліни/предмету, так і електронного тестування з дисциплін/предметів.

2.3.4 Підсумковий контроль включає семестровий контроль, державну підсумкову атестацію та атестацію здобувача освіти.

Семестровий контроль проводиться у вигляді заліку чи екзамену з метою оцінки програмних результатів навчання на завершальному етапі та/або на окремих його етапах з кожної дисципліни/предмету навчального плану. Підсумки такого контролю обговорюють на засіданнях циклових комісій та педагогічної ради.

Державна підсумкова атестація за курс повної загальної освіти для всіх випускників Коледжу проводиться відповідно до Порядку проведення Державної підсумкової атестації в Україні, затвердженого наказом МОНУ від 07.12.18р. №1369.

Атестація здобувача освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів фахової передвищої освіти.

Атестація здобувача освіти здійснюється екзаменаційною комісією після завершення навчання за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).

2.3.5 Контроль адміністрації здійснюється директором та його заступниками у вигляді:

- перевірки організації освітнього процесу циклової комісії: формування навчального навантаження циклової комісії, якості розподілу навантаження між викладачами;

- регулярного контролю дотримання розкладу занять викладачами і здобувачами освіти;

- відвідування занять викладачів директором, заступниками директора, методистами, завідуючими відділень, головами циклових комісій;

- контролю дотримання вимог до оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;

- регулярних звітів голів циклових комісій (не менше одного разу за семестр);

- перевірки готовності навчально-методичної документації та номенклатури справ структурних підрозділів, циклових комісій.

2.4 Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності здійснюється на основі таких якісних характеристик:

- базова освіта, кваліфікаційна категорія, науковий ступінь, педагогічне звання;

- стаж педагогічної роботи;

- результативність педагогічної діяльності;

- результативність навчальної, методичної та виховної роботи;

- підвищення кваліфікації.

Відповідність спеціальності викладача навчальній дисципліні/предмету визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту, або про науковий ступінь, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом не менше п'яти років.

2.5 Моніторинг функціонування безпечного освітнього середовища та покращення діяльності Коледжу здійснюється через електронну скриньку довіри, розміщену на сайті Коледжу для анонімного висловлення будь-яких інших побажань, скарг, зауважень, в тому числі пов'язаних з процесом навчання, взаємодії з керівним або викладацьким складом.

2.6 На основі моніторингу і аналізу результатів навчання та поточної і семестрової успішності здобувачів освіти, директорських контрольних робіт з навчальних дисциплін/предметів встановлюється результативність навчальної роботи.

2.7 Моніторинг якості освітньої діяльності здійснюється відповідно до встановлених у Коледжі індикаторів та показників визначення якісних процесів, і передбачає широке використання сучасних інформаційних технологій на всіх етапах: збирання, обробки, оприлюднення, зберігання, використання інформації.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ ТА МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ

3.1 Складовою моніторингу якості освітньої діяльності є визначення ефективності роботи циклової комісії за підсумками навчального року. Метою є встановлення внеску циклових комісій у підвищення якості підготовки фахівців і розвиток навчально-методичного забезпечення викладання. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники педагогічних працівників, навчально-методичну діяльність, підготовку

кадрів. Визначення ефективності роботи циклової комісії проводиться за підсумками навчального року.

3.2 Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації, за правильність обробки даних моніторингу, їх аналіз, використання та конфіденційність результатів.

3.3 З урахуванням змін, що відбуваються в освіті, можливий перегляд системи показників моніторингу та вдосконалення методів і напрямів досліджень.

3.4 За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали, службові записки тощо у формах, що відповідають цілям і задачам конкретних досліджень. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції директора Коледжу або його заступників, та заслуховуються на засіданні педагогічної ради Коледжу.

3.5 Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності, моніторинг якості навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності проводяться під час підготовки до проведення акредитації освітньо-професійних програм та/або при підготовці до ліцензування спеціальностей. Керівництво організацією моніторингу та відповідальність за його проведення покладається на заступників директора з навчальної та виховної роботи, методистів, завідувачів відділення, голів циклових комісій.

3.6 Моніторинг проводиться у відповідності з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності та Державними вимогами до акредитації, іншими нормативними вимогами до підготовки фахівців у закладі освіти.

3.7 З метою моніторингу якості організації освітньої діяльності, надання освітніх послуг, удосконалення та оновлення структур освітньо-професійних програм, розуміння здобувачами освіти базових компетентностей тощо може проводитись добровільне опитування учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб (у формі анкет): здобувачів, випускників, викладачів, роботодавців тощо. Таке опитування є формою участі зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів у внутрішній системі забезпечення якості освіти коледжу.

3.8 Положення поширюється на всі структурні підрозділи Коледжу.

3.9 Результати проведеного моніторингу заслуховуються на засіданні педагогічної ради Коледжу та оприлюднюються на офіційному веб-сайті Коледжу.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЩОДО ЗДІЙСНЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

4.1 Організація роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на голову методичної ради Коледжу, загальне керівництво і контроль здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію Коледжу.

4.2 Відповідальність за організацію та проведення моніторингового дослідження покладається на методичну раду Коледжу.

4.3 Особи, які організують та здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу, зазначених у даному Положенні, обробку даних, достовірність і об'єктивність наданої інформації.

4.4 Уповноважена особа, що проводить дослідження, має можливість обрати будь-який з видів моніторингу згідно даного Положення, при цьому координуючи та узгоджуючи це з адміністрацією та головою методичної ради.

4.5 Моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позанавчальний час.

4.6 Результати моніторингових досліджень узагальнюються та обговорюються на адміністративній та педагогічній радах Коледжу, оприлюднюються на сайті Коледжу.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.